Näringsutskottets betänkande 1986/87:18

om vissa anslag inom utrikesdepartementets område (prop. 1986/87:100 delvis)

NU 1986/87:18

Ärendet

I detta betänkande behandlas

dels proposition 1986/87:100 bilaga 5 (utrikesdepartementet) punkterna B 6 (organisationer för internationell handel och råvarusamarbete m. m.), B 7 (internationell råvarulagring), E 1 (kommerskollegium), E 2 (exportfrämjande verksamhet) och E 3 (exportkreditnämnden),

dels fyra motioner rörande exportfrämjande.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för budgetåret 1987/88 för de berörda ändamålen. Härvid avstyrks en motion (m) om att medel för exportfrämjande verksamhet skall överföras till Sveriges exportråd från vissa anslag under industridepartementets huvudtitel. Även en motion (c) om ökade exportfrämjande insatser för småhusindustrin avstyrks. Dessa motioner stöds i reservationer av företrädare för resp. parti. Vidare avstyrker utskottet ett motionsyrkande (c) av innebörd att statliga exportkreditgarantier i ökad utsträckning skall användas för att främja export av svensk reningsteknik till betalningssvaga länder. Motionen får stöd i en trepartireservation (m, fp, c).

TREDJE HUVUDTITELN

Bidrag till vissa internationella organisationer

1. Organisationer för internationell handel och råvarusamarbete m. m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 6 (s. 33 f.) och hemställer

att riksdagen till *Organisationer för internationell handel och råvarusamarbete m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 7 004 000 kr.

2. Internationell råvarulagring

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 7 (s. 34 f.) och hemställer

att riksdagen till *Internationell råvarulagring* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

Utrikeshandel och exportfrämjande

3. Kommerskollegium

Regeringen har under punkt E 1 (s. 122–124) föreslagit riksdagen att till Kommerskollegium för budgetåret 1987/88 anvisa ett ramanslag av 36 245 000 kr.

Beträffande innebörden av den nya anslagstypen ramanslag hänvisas till finansplanen (prop. 1986/87:100 bil. 1 s. 62–64). Kommerskollegium är en av de myndigheter som har valts ut att ingå i en försöksverksamhet med ramanslag.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag till *Kommerskollegium* för budgetåret 1987/88 anvisar ett ramanslag av 36 245 000 kr.

4. Exportfrämjande verksamhet

Regeringen har under punkt E 2 (s. 125–132) föreslagit riksdagen att

1. till Exportfrämjande verksamhet för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 232 030 000 kr.,

2. bemyndiga regeringen att medge att utfästelser om stöd till svensk projektexport får lämnas till ett belopp av högst 35 000 000 kr.,

3. bemyndiga regeringen att medge att utfästelser om stöd till konsultföretag får lämnas till ett belopp av högst 8 000 000 kr.

I detta sammanhang behandlar utskottet följande motioner:

1986/87:N378 av Erik Hovhammar (m) och Sten Svensson (m), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om anslag till exportfrämjande åtgärder.

1986/87:N404 av Alf Svensson (c), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att öka de speciella exportfrämjande insatserna för småhusindustrin.

1986/87:N431 av Alf Svensson (c), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs beträffande förbättring av exportvillkoren för mindre och medelstora företag.

Utskottet

Från anslaget bestrids statens kostnader för Sveriges exportråd och handelssekreterarna. Annan exportfrämjande verksamhet finansieras från anslag

under främst industridepartementets huvudtitel. I propositionen beräknas statens totala utgifter för exportfrämjande verksamhet för budgetåret 1987/88 till ca 1 430 milj. kr., varav för exportkrediter 760 milj. kr.

Av propositionen framgår att Exportrådet prioriterar vissa branscher, bl. a. byggsektorn och energisektorn, samt vissa icke branschanknutna områden, särskilt små och medelstora företag. Föredraganden, statsrådet Anita Gradin, ansluter sig till denna prioritering.

Verksamheten Svensk bygg- och energiexport (Swebex) bedrivs sedan år 1984 som en förstärkning under en femårsperiod av Exportrådets ordinarie insatser på området (se NU 1983/84:40 s. 16–18). Fr. o. m. budgetåret 1984/85 har omkring 20 milj. kr. årligen ställts till förfogande för programmet. Härav har för exportfrämjande åtgärder inom energiområdet 5 milj. kr. om året förts över från olika anslag under industridepartementets huvudtitel. Avsikten synes vara att motsvarande belopp under återstoden av femårsperioden skall tillföras Swebex från miljö- och energidepartementets huvudtitel.

Exportrådets program för mindre och medelstora företag utgörs främst av den s. k. Exportchef-att-hyra-verksamheten och av individuell kontaktverksamhet genom personliga besök hos företagen. Kostnaderna för programmet beräknas av Exportrådet till 22 milj. kr. under nästa budgetår.

I propositionen erinras om att en översyn pågår av den framtida utformningen av den samlade exportfrämjande verksamheten och av fördelningen mellan staten och näringslivet av kostnaderna för verksamheten. Det anslag för budgetåret 1987/88 av ca 232 milj. kr. som regeringen föreslår är ca 1,5 milj. kr. lägre än innevarande års anslag. Detta innebär efter pris- och löneomräkning och tillämpning av det s. k. huvudförslaget en besparing med 10 milj. kr. En ytterligare besparing föreslås genom att 20,3 milj. kr. förs bort från reservationen på anslaget.

I motion 1986/87:N378 (m) framförs uppfattningen att det skulle underlätta ett effektivt, långsiktigt och samordnat svenskt exportfrämjande om en större del av det totala statliga stödet till verksamheten kanaliserades genom Exportrådet. Som ett första steg kunde 20 milj. kr., varav 5 milj. kr. för Swebex och 15 milj. kr. för övriga exportfrämjande åtgärder, föras över från anslag under industridepartementets huvudtitel. Genom en sådan överföring skulle det reala värdet av det här aktuella anslaget i stort bibehållas, anförs det.

Motionärerna torde i första hand avse *överföring av medel* från industridepartementets anslag till industripolitiska åtgärder för tekoindustrin, branschfrämjande åtgärder och småföretagsutveckling. Den verksamhet som finansieras från dessa anslag och som i huvudsak administreras av statens industriverk innehåller betydande inslag av exportfrämjande. Detta gäller särskilt för tekoindustrin och den träbearbetande industrin. Enligt regleringsbrev för budgetåret 1986/87 har för exportfrämjande åtgärder inom dessa branscher avsatts 36 milj. kr. resp. 7,2 milj. kr. Industriverket samråder med Exportrådet beträffande exportfrämjande åtgärder som finansieras från de nämnda anslagen. Utom beträffande tekoprogrammet är sådant samråd formellt föreskrivet.

Utskottet kommer senare, på grundval av förslag i budgetpropositionen

(prop. 1986/87:100 bil. 14) och proposition 1986/87:74 om näringspolitik inför 1990-talet, att behandla frågor om anslagen under industridepartementets huvudtitel för angivna verksamheter under nästa budgetår. Utskottet är inte berett att förorda sådan överföring av medel från dessa anslag till Exportrådet som motionärerna önskar. Med det sagda avstyrker utskottet motion 1986/87:N378 (m).

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om *anslag till exportfrämjande verksamhet* för nästa budgetår och om vissa stödutfästelser.

Frågor om exportfrämjande *insatser för småhusindustrin* tas upp i motion 1986/87:N404 (c). Motionären pekar på att de svenska småhustillverkarna i stor utsträckning har misslyckats med försöken att genom satsningar på export kompensera sig för nedgången på den svenska marknaden. Småhusindustrins speciella situation kräver en målmedveten och samordnad aktion om den stora marknadspotentialen skall kunna utvecklas, anför han. De medel som inom ramen för Swebex står till förfogande för småhusexporten – enligt motionären endast ca 2 milj. kr. budgetåret 1987/88 – betecknas som klart otillräckliga.

Som framgått av den föregående redogörelsen lämnas också visst branschstöd till den träbearbetande industrin genom statens industriverk. Härav har under de senaste åren 1,5 à 2 milj. kr. om året ställts till förfogande för insatser inom trähusindustrin, främst för kollektiva teknikhöjande och exportförberedande aktiviteter samt för exportprojekt i samarbete med Swebex. Dessutom är flertalet företag inom trähusbranschen små och medelstora företag som omfattas av de regionala utvecklingsfondernas service- och finansieringsprogram. Dessa program tar i betydande grad sikte på att företagens marknader skall vidgas.

Mot bakgrund av det anförda kan utskottet inte ansluta sig till motionärens krav på ökade exportfrämjande insatser för småhusindustrin. Motionen avstyrks.

Frågan om *exportvillkor för små och medelstora företag* tas upp i motion 1986/87:N431 (c). Samhällets exportstöd bör i ökad utsträckning användas för att stimulera till exportsatsningar hos dessa företag, anser motionären. Detta kan ske bl. a. genom att bestämmelserna för exportkreditgivning ändras så att stöd kan utgå även till små och medelstora företag och att de medel som avsätts för Exportrådets uppsökande verksamhet utnyttjas i samarbete med näringslivets organisationer, anförs det.

Utskottet delar motionärens uppfattning om vikten av att de små och medelstora företagens potential för export tas till vara. Ökad export är ofta en förutsättning för att dessa företag skall nå en långsiktigt godtagbar lönsamhet, vilket är betydelsefullt inte minst från regionalpolitisk synpunkt. Småföretagen svarar för en differentierad export och anses därigenom lämna viktiga bidrag till upprätthållandet av den externa balansen i ekonomin. Sådana överväganden har lett till att statens stöd till exportfrämjande verksamhet i ökad utsträckning har inriktats på de små och medelstora företagen.

Som framgått utgör denna företagskategori ett prioriterat område inom Exportrådets arbete. Rådets småföretagsprogram bygger pa uppsökande verksamhet hos företagen. Som rådgivande instans fungerar en särskild

delegation för mindre företag, i vilken ingår såväl representanter för företagarorganisationer som enskilda företagare. Såvitt utskottet kan finna är motionärens önskemål om att verksamheten skall bedrivas i samarbete med näringslivets organisationer redan tillgodosett. Beträffande vad som anförs i motionen om ändrade regler för exportkreditstöd erinrar utskottet om att tidigare beloppsgräns av minst 350 000 kr. för statsstödd kreditgivning genom AB Svensk Exportkredit slopades år 1984 i syfte att öka småföretagens möjligheter att utnyttja detta system (NU 1983/84:40 s. 21). Motionärens önskemål torde alltså även i detta hänseende vara tillgodosett. Med hänsyn till det anförda anser utskottet att motion 1986/87:N431 (c) inte föranleder något initiativ av riksdagen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *överföring av medel*

att riksdagen avslår motion 1986/87:N378,

2. beträffande *anslag till exportfrämjande verksamhet*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag

a) till *Exportfrämjande verksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 232 030 000 kr.,

b) bemyndigar regeringen att medge att utfästelser om stöd till svensk projektexport får lämnas till ett belopp av högst 35 000 000 kr.,

c) bemyndigar regeringen att medge att utfästelser om stöd till konsultföretag får lämnas till ett belopp av högst 8 000 000 kr.,

3. beträffande *insatser för småhusindustrin*

att riksdagen avslår motion 1986/87:N404,

4. beträffande *exportvillkor för små och medelstora företag*

att riksdagen avslår motion 1986/87:N431.

5. Exportkreditnämnden, täckande av vissa utgifter för skadeersättningar

Regeringen har under punkt E 3 (s. 132–138) föreslagit riksdagen att

1. medge att staten åtar sig betalningsansvar i form av statsgaranti för exportkrediter till ett belopp av högst 70 000 000 000 kr., varav 22 000 000 000 kr. reserveras för garantigivning vid särskilt samhällsintresse och för garantigivning vid export av betydelse för u-ländernas ekonomiska utveckling, samt bemyndiga regeringen att överföra ytterligare 10 000 000 000 kr. för sådan garantigivning om så anses erforderligt,

2. medge att staten åtar sig betalningsansvar i form av statsgaranti för kursgarantier vid export till ett belopp av högst 2 000 000 000 kr.,

3. medge att staten åtar sig betalningsansvar i form av statsgaranti för investeringar i u-länder till ett belopp av högst 400 000 000 kr.,

4. godkänna att den rörliga kredit i riksgäldskontoret som ställts till exportkreditnämndens förfogande för att vid behov användas för utbetalning av skadeersättningar i garantiverksamheten höjs med 400 000 000 kr. till 3 700 000 000 kr. och i samband härmed godkänna vad som i propositionen anförts om den särskilda rörliga krediten på 50 000 000 kr. för utbetalning av ersättningar för kursförluster.

5. bemyndiga regeringen att medge att exportkreditnämnden för budgetåret 1987/88 får ta upp lån i utländska valutor motsvarande högst 500 000 000 kr.,

6. till Exportkreditnämnden, täckande av vissa utgifter för skadeersättningar för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr. för vissa utgifter för skadeersättningar som kan uppstå vid garantigivning enligt de riktlinjer som föredragande statsrådet har förordat.

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1986/87:N311 av Olof Johansson m. fl. (c), vari – med motivering i motion 1986/87:Jo707 – hemställs att riksdagen beslutar att exportkreditgarantier kan lämnas vid export av svensk reningsteknik.

Utskottet

Förslagen i budgetpropositionen om exportkreditnämndens (EKN) *garantigivning m. m.* innebär oförändrade ramar för verksamheten, dvs. 70 miljarder kronor varav 22 miljarder kronor för garantigivning vid särskilt samhällsintresse eller vid export av betydelse för u-ländernas ekonomiska utveckling (s. k. s/u-garantier). Regeringen föreslås liksom förra året få möjlighet att vid behov föra över ytterligare 10 miljarder kronor till s/u-ramen. Av propositionen framgår att det inom EKN för närvarande pågår en utredning om s/u-garantisystemet.

Vidare föreslås i propositionen vissa ändringar av gällande ordning för täckande av EKN:s kostnader vid skaderegleringar. För närvarande gäller att EKN, då fråga är om garantier som EKN själv har beslutat, i första hand skall utnyttja sina premiefonder och, om dessa inte räcker, en rörlig kredit i riksgäldskontoret. Därutöver kan regeringen vid behov förskottera medel till EKN från anslaget till oförutsedda utgifter. Skadeersättningar som har uppstått till följd av kreditgarantier utfärdade enligt särskilda beslut av regeringen täcks däremot, i den mån premiefonderna och den rörliga krediten inte räcker, från det förevarande 1 000-kronorsanslaget. Nu föreslår regeringen att detta anslag vid behov skall få utnyttjas för skadeersättningar även till följd av garantier som EKN själv har beslutat. Anslaget för oförutsedda utgifter skulle i fortsättningen inte tas i anspråk för ändamålet.

Förslag läggs också fram om bl. a. en höjning av den rörliga krediten i riksgäldskontoret med 400 milj. kr. till 3 700 milj. kr. Denna kredit skall i fortsättningen kunna användas också vid utbetalningar av ersättningar för kursförluster, varigenom den nuvarande särskilda rörliga krediten för detta ändamål kan slopas. Vidare föreslås bemyndigande för EKN att ta upp lån i utländska valutor motsvarande högst 500 milj. kr. Sistnämnda förslag utgör en följd av att det nyligen har införts ett system med exportkreditgarantier i utländska valutor (NU 1986/87:6).

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om EKN:s garantigivning m. m.

Frågan om statliga exportkreditgarantier för att främja *export av reningsteknik* tas upp i motion 1986/87:N311 (c). Motionärerna erinrar om att riksdagen år 1985 gav sitt stöd till tanken på att en internationell luftvårds-

fond skulle byggas upp genom uttag av avgifter på fossila bränslen (JoU 1984/85:28 s. 13). Syftet med en sådan fond skulle vara att möjliggöra reduktioner av utsläpp också i de stater i Europa som har en svag ekonomi. Regeringen har underlåtit att driva frågan vidare, hävdas det i motionen. Utan att avvakta inrättandet av en internationell fond skulle emellertid olika länder kunna lämna exportkreditgarantier på nationell nivå, menar motionärerna. Sverige har ett särskilt stort intresse av att utsläppen i Östersjöområdet begränsas, anförs det. Motionärerna anser att svensk industri, som har en framskjuten position inom reningstekniken, skulle gynnas av ett arrangemang med statliga kreditgarantier för att främja exporten på området.

Innebörden av motionsyrkandet torde vara att det nuvarande statliga EKN-systemet i ökad utsträckning bör kunna användas för garantigivning vid export av reningsteknik. Utskottet vill därför först lämna en kort redogörelse för vissa allmänna principer för systemet.

Syftet med garantigivningen är att svenska exportörer av varor och tjänster skall skyddas mot förluster i samband med exportaffärer. Garantierna kan ge täckning för såväl politiska som kommersiella risker. Garantitagaren har att bära viss självrisk, normalt 5–15 %. För garantierna utgår premier. EKN:s verksamhet skall vara grundad på affärsmässighet. Vid den normala garantigivningen skall kostnader för skadereglering kunna täckas med fonderade premier.

Som framgått har en del av den av statsmakterna fastställda totalramen för garantigivningen reserverats för s. k. s/u-garantier. Dessa fick i huvudsak sin nuvarande utformning år 1979, då de tidigare u-garantierna kompletterades med s-garantier vid export av särskilt samhällsintresse. Bakgrunden härtill var att det ansågs önskvärt att möjliggöra garantigivning vid svensk export till betalningssvaga länder, bl. a. vissa statshandelsländer, trots att detta var förenat med högre risk än vid EKN:s normala garantigivning. Den nya garantiformen borde dock användas "med en viss försiktighet" (prop. 1978/79:201 s. 25). Tre särskilda kriterier för s-garanti angavs, nämligen att exportaffären är samhällsekonomiskt betydelsefull, att den ligger i linje med den industripolitiska målsättningen eller att den ger betydelsefulla sysselsättningseffekter i Sverige.

År 1983 justerades principerna för s/u-garantierna (prop. 1982/83:100 bil. 5 s. 129, NU 1982/83:50). Verksamheten borde långsiktigt gå ihop, vilket innebar att premierna borde i rimlig grad spegla den förutsebara risken. Stor restriktivitet borde tillämpas beträffande affärer som redan vid garantitillfället framstod som högriskaffärer. Viktiga kriterier för garantigivningen borde vara långsiktigt marknadsintresse och introduktion av nya produkter. Vidare underströks betydelsen av att Sveriges internationella åtaganden följs även i vad avser exportkreditgarantier. Härvid hänvisades främst till allmänna tull- och handelsavtalets (GATT) artikel XVI om subventioner.

Utskottet konstaterar att gällande riktlinjer för s/u-garantisystemet redan nu ger EKN vissa möjligheter att utfärda garantier för export av svensk reningsteknik till betalningssvaga länder. I åtskilliga fall torde sådana exportaffärer kunna uppfylla såväl det allmänna kravet på rimligt risktagande som något av de angivna särskilda kriterierna, t. ex. att affären främjar ett långsiktigt marknadsintresse för de svenska företagen. Motion 1986/87:N311

(c) torde ta sikte på en komplettering av garantisystemet i syfte att ytterligare stimulera export av svensk reningsteknik till länder där användning av sådan teknik kan antas få positiva miljöeffekter också i Sverige.

Utskottet vill understryka att garantisystemet har som grundläggande syfte att främja svensk export genom att begränsa de svenska exportföretagens risker. Det sagda gäller även de särskilda s/u-garantierna. Införandet av ett miljöpolitiskt kriterium för sådana garantier skulle enligt utskottets uppfattning innebära ett nytt element i garantisystemet utan egentligt samband med det nuvarande exportfrämjande syftet. Följden härav kan bli målkonflikter inom systemets ram. Dessutom synes det tvivelaktigt om ett miljöpolitiskt kriterium vid utfärdandet av s/u-garantier skulle medföra en ökad export av svensk reningsteknik till de länder som främst torde åsyftas i motionen. En sådan stimulanseffekt förutsätter att staten är beredd till ett högre risktagande än vad som hittills har ansetts godtagbart med hänsyn till det principiella kravet på affärsmässighet vid garantigivningen och till Sveriges internationella förpliktelser. Någon speciell subventionering av exporten av reningsteknik genom garantisystemet är utskottet för närvarande inte berett att förorda. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *garantigivning m. m.*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag

a) medger att staten åtar sig betalningsansvar i form av statsgaranti för exportkrediter till ett belopp av högst 70 000 000 000 kr., varav 22 000 000 000 kr. reserveras för garantigivning vid särskilt samhällsintresse och för garantigivning vid export av betydelse för u-ländernas ekonomiska utveckling, samt bemyndigar regeringen att överföra ytterligare 10 000 000 000 kr. för sådan garantigivning om så anses erforderligt,

b) medger att staten åtar sig betalningsansvar i form av statsgaranti för kursgarantier vid export till ett belopp av högst 2 000 000 000 kr.,

c) medger att staten åtar sig betalningsansvar i form av statsgaranti för investeringar i u-länder till ett belopp av högst 400 000 000 kr.,

d) godkänner att den rörliga kredit i riksgäldskontoret som ställts till exportkreditnämndens förfogande för att vid behov användas för utbetalning av skadeersättningar i garantiverksamheten höjs med 400 000 000 kr. till 3 700 000 000 kr. och i samband härmed godkänner vad som i propositionen anförts om den särskilda rörliga krediten på 50 000 000 kr. för utbetalning av ersättningar för kursförluster,

e) bemyndigar regeringen att medge att exportkreditnämnden för budgetåret 1987/88 får ta upp lån i utländska valutor motsvarande högst 500 000 000 kr.,

f) till *Exportkreditnämnden, täckande av vissa utgifter för skadeersättningar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr. för vissa utgifter för skadeersättningar som kan uppstå vid garantigivning enligt de riktlinjer som föreslås i propositionen,

2. beträffande *export av reningsteknik*

att riksdagen avslår motion 1986/87:N311.

På näringsutskottets vägnar

Christer Eirefelt

Närvarande: Christer Eirefelt (fp), Lennart Pettersson (s), Erik Hovhammar (m), Ivar Franzén (c), Wivi-Anne Radesjö (s), Sten Svensson (m), Birgitta Johansson (s), Åke Wictorsson (s), Hadar Cars (fp), Bo Finnkvist (s), Per-Ola Eriksson (c), Jörn Svensson (vpk), Reynoldh Furustrand (s), Per-Richard Molén (m) och Mats Lindberg (s).

Reservationer

1. Överföring av medel för exportfrämjande verksamhet (punkt 4 mom. 1)

Erik Hovhammar, Sten Svensson och Per-Richard Molén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 3 med "Utskottet kommer" och slutar på s. 4 med "motion 1986/87:N378 (m)" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till vad som anförs i motion 1986/87:N378 (m) om att de statliga insatserna för exportfrämjande verksamhet i ökad utsträckning bör kanaliseras genom Sveriges exportråd. Som framgått används vissa anslag under industridepartementets huvudtitel delvis för att finansiera sådan verksamhet. Utskottet avser att vid sin kommande behandling av dessa anslag för nästa budgetår föreslå anslagsminskningar som skapar statsfinansiellt utrymme för en ökning av stödet till den allmänna exportfrämjande verksamheten genom Exportrådet. Någon ökning av det här aktuella anslaget för nästa budgetår i förhållande till regeringens förslag erfordras inte för att den av utskottet förordade omfördelningen av resurser skall komma till stånd. Däremot bör regeringen avstå från den planerade indragningen av 20,3 milj. kr. från reservationen på anslaget. Utskottet föreslår att riksdagen gör ett uttalande till regeringen av denna innebörd. Härigenom tillgodoses motionen.

dels att utskottet under punkt 4 moment 1 bort hemställa

1. beträffande *överföring av medel*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:N378 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Insatser för småhusindustrin (punkt 4 mom. 3)

Ivar Franzén (c) och Per-Ola Eriksson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Mot bakgrund" och slutar med "Motionen avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att betydande insatser görs för småhusindustrin såväl genom Swebex som genom de regionala utvecklingsfonderna och industriverkets branschprogram. Som påpekas i motion 1986/87:N404 (c) är emellertid läget inom branschen alltjämt mycket bekymmersamt. Konkurser och friställningar har inneburit stora påfrestningar inom regioner där småhusindustrin har spelat en stor roll för sysselsättningen och där utbudet av arbetstillfällen är begränsat. Potentialen för ökad export, särskilt till Västeuropa, måste utnyttjas. Med hänsyn härtill bör enligt utskottets mening en ytterligare prioritering till denna bransch ske av de statliga exportfrämjande insatserna genom Exportrådet. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening. Utskottet tillstyrker således motionen.

dels att utskottet under punkt 4 moment 3 bort hemställa

3. beträffande *insatser för småhusindustrin*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:N404 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. Export av reningsteknik (punkt 5 mom. 2)

Christer Eirefelt (fp), Erik Hovhammar (m), Ivar Franzén (c), Sten Svensson (m), Hadar Cars (fp), Per-Ola Eriksson (c) och Per-Richard Molén (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en sådan utvidgning av det nuvarande s/u-garantisystemet är väl förenlig med ett av systemets grundläggande syften, att främja svensk export av särskilt intresse från samhällssynpunkt. Såsom framgår av motion 1986/87:N311 (c) skulle en ökad export av svensk reningsteknik till vissa länder i Östersjöområdet kunna leda till en förbättring av miljösituationen i Sverige. Att bidra till en sådan utveckling ligger uppenbart i svenskt intresse. Genom att nuvarande grunder för utfärdande av s-garantier tillfördes ett miljöpolitiskt motiv skulle möjligheterna för svenska företag att exportera varor och tjänster på reningsteknikens område till de berörda länderna förbättras. Enligt utskottets mening kan ett relativt stort risktagande från statens sida vid sådana exportaffärer vara samhällsekonomiskt motiverat. Utskottet anser det önskvärt att regeringen, i samband med att resultatet av den pågående översynen av s/u-garantisystemet redovisas för riksdagen, även lägger fram förslag om en inriktning av systemet så som här angivits. Riksdagen bör uttala att så bör ske. Genom ett sådant uttalande skulle motion 1986/87:N311 (c) tillgodoses.

dels att utskottet under punkt 5 moment 2 bort hemställa

2. beträffande *export av reningsteknik*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:N311 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Överföring av medel för exportfrämjande verksamhet (punkt 4 mom. 1)

Christer Eirefelt (fp) och Hadar Cars (fp) anför:

Från folkpartiets sida har vi – i likhet med moderata samlingspartiet – ställt oss kritiska till delar av det riktade branschstöd som administreras av statens industriverk och som innefattar viss exportfrämjande verksamhet. Vi avser att vid utskottets förestående behandling av anslagen till detta branschstöd för nästa budgetår liksom tidigare verka för en snabb neddragning av stödet. Av detta skäl finner vi – till skillnad från moderata samlingspartiets företrädare – inte anledning förorda bifall till motion 1986/87:N378 (m).

gotab Stockholm 1987 12541